

712436

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.003/01-1449

15 104/2008

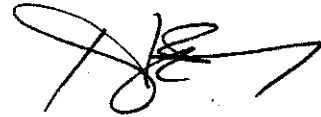
Konu : 7/2436 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığı'nın 28/03/2008 tarihli, KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2436-4616/9919 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 03/04/2008 tarihli, B.02.0.KKG.0.12/106-47-28/1401 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki Mersin Milletvekili Sayın İsa GÖK tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan 7/2436 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanlığının 14/04/2008 tarihli, B.02.1.TÜİ.0.63.00.00.610-700 sayılı yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nazım EKREN
Devlet Bakanı

ve
Başbakan Yardımcısı

EK: TÜİK yazısı ve eki (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

7/2436

Sayı : B.02.1.TÜİ.0.63.00.00.610- 700

14/04/2008

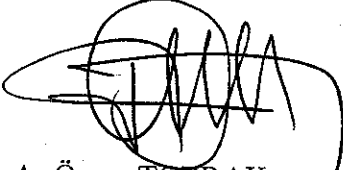
Konu : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Nazım EKREN)

İlgi : 04/04/2008 tarih ve B.02.0.003/01-1318 sayılı evrak akış ve talimat formu.

Mersin Milletvekili Sayın İsa GÖK tarafından tevcih edilen 7/2436 esas sayılı yazılı soru önergesi için Kurumumuzdan istenilen bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.

EK:

1- Konuya ilişkin bilgiler (2 Sayfa)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	14.04.2008
Sayı	1438

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100, Çankaya/ANKARA	İlgili Birim:	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Tel.: (0312) 410 04 10 (Santral)	Tel.:	(0312) 410 01 10 - 425 20 52
Faks: (0312) 425 33 87 - 418 11 82	Faks:	(0312) 425 20 53

Mersin Milletvekili Sayın İsa GÖK tarafından tevcih edilen 7/2436 esas sayılı yazılı soru önergesi kapsamında istenilen bilgiler.

1.

Ulusal hesaplar konusunda, AB ülkeleri dahil resmi istatistik üretimi konusunda gelişmiş tüm ülkelerde düzenli uygulanan güncelleme tatbikatı mevcuttur. AB ülkelerinde güncelleme uygulamaları üç başlık altında toplanmaktadır. Birinci tür güncelleme uygulaması, dönemlik verinin yıl içinde daha sonra gelen dönemlerde düzeltilmesidir. İkinci tür güncelleme yıllık güncelleme olarak adlandırılır ve referans yılı takip eden yılın 3. döneminde uygulanır. Üçüncü tür güncelleme ise denkleştirme (benchmark) güncellemesi olarak tanımlanır ki her 5 yılda bir uygulanır ve yöntem güncellemesini de içerebilir.

1987 ve 1998 temel yıllık Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) tahminleri arasında kapsam ve yöntem farklılıkları mevcuttur. Bu kapsam ve yöntem farklılıkları, yukarıda ifade edilen üçüncü türden güncelleme çerçevesinde yapılmıştır. İlk tahmin ile üçüncü türden güncelleme arasında büyüme rakamlarında bütün ülkelerde çeşitli boyutlarda farklılaşmalar gözlemlenmektedir. Bu güncelleme çalışmaları incelendiğinde güncellemenin genellikle yukarı doğru olduğu ve güncellemenin boyutunun hızlı büyüyen ekonomilerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İdari kayıtları oturmuş ve her 5 yılda bir üçüncü tür güncelleme uygulamasını düzenli olarak tatbik edebilen ülkelerde güncellemenin büyüklüğü nispi olarak daha küçük olmaktadır.

Güncellemelerin iki temel gerekçesi vardır. Birincisi, hesaplama dönemi sonrasında gelen verilerin hesaplamalara yansıtılmasıdır. Erken zamanlı istatistik kullanma ihtiyacı ile istatistik üretim sürecinin gerektirdiği zamanlılık arasındaki farkın giderilmesi için, bu tür bir güncelleme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Dar örnek hacimli araştırmalar ile görece dolaylı tahmin yöntemlerine dayanan dönemlik hesaplamalar, yıllık olarak derlenen görece daha tutarlı veri üzerine inşa edilen doğrudan tahmin yöntemlerinin sonuçlarına göre yeniden düzenlenirler. Bu çerçevede, TÜİK, önceki dönemlere ait sonradan gelen verileri ilgili dönem tahminlerine yansıtarak düzenli güncelleme yapmaktadır.

İkinci güncelleme gerekçesi ise, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda, hesaplamalara ilişkin kapsam veya yöntem değişikliğine gidilmesidir. Bu tür güncellemelerde, önceki dönemlerle karşılaştırılabilirliğin ve seri devamlılığının sağlanması için, neyin niçin değiştirildiği ayrıntılı biçimde açıklanarak, yeni seri mümkün olduğu ölçüde geriye doğru götürülür. Ülkemizde bu kapsamda, 1923 yılından günümüze kadar devam eden milli gelir serisinde, 1948, 1968, 1987 ve 1998 baz yıllı güncelleme çalışmaları yapılmıştır.

Yapılan güncelleme çalışmalarında Avrupa Birliği tarafından yayımlanan 1995 Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA-95) ve Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan 1993 Ulusal Hesaplar Sistemi esas alınmıştır. İlave sektör yada ürün gruplarının hesaplamaya dahil edilmesi, tamamen ESA-95 tavsiyeleri doğrultusunda milli gelir hesaplarında tam kapsamın sağlanabilmesi amacıyla yapılmıştır.

2.

TÜİK, 1987 bazlı GSYH serisini Birleşmiş Milletlerin 1968 Ulusal Hesaplar Sistemine dayalı olarak hesaplamaktaydı. Yapılan güncelleme ile kavramsal, metodolojik ve veri kaynaklarına yönelik değişiklikler yapılmış ve gerek ESA 95, gerekse SNA 1993 tavsiyeleri dikkate alınmıştır. Daha önce de ifade edildiği gibi, ulusal hesaplarda güncelleme çalışmaları gelişmiş tüm ülkelerde standart bir uygulamadır.

3.

1998 temel yıllık yeni GSYH serisi ile ilgili Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT), OECD ve IMF başta olmak üzere ulusal ve uluslararası alandan gelen bilgi talepleri karşılanmaktadır.

4.

GSYH tahmini ekonominin boyutunu ölçme denemesi olup, bu tahminlerle varolan ulusal gelir ne artırılabilir ne de azaltılabilir. Ulusal gelirin vatandaşa yansımaları gelir dağılımı ve fertlerin psikolojik algıları ile ilişkili bir konudur.

5.

Sektörlerdeki küçülmenin nedeni kaynak istatistiklerdeki değişmedir. Balıkçılık Sektöründe, TÜİK tarafından derlenen Su Ürünleri İstatistikleri sonuçları kullanılmıştır. Otel ve lokanta sektöründe, turizm gelirlerinin otel ve lokantaya giden bölümüne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan sabit oranlar, dönemlik yabancı ziyaretçiler anket sonuçlarının dönemlik ve yıllık değişen oranları ile güncellenmiştir. Elektrik sektöründe ise 1987 temel yıllık seri ile karşılaştırıldığında üretim değerleri açısından önemli bir fark olmamakla birlikte, yeni seride daha yüksek I/O oranı kullanılmıştır.